

Van hier tot in China...

"Was het spannend, jongen?"

Kevin had net met een zucht zijn boek dichtgeslagen en keek zijn grootvader aan. Iedere woensdagmiddag, na school, zat hij bij zijn grootouders. Dit keer was hij wel erg rustig geweest, zo had hij zitten lezen.

"Dit is een boek van Marco Polo, opa," zei hij, "ik was in de bibliotheek om een boek uit te zoeken en toen nam ik dit omdat ik..."

"...in de Marco Pololaan woon." vulde zijn grootvader aan. "Was het spannend?"

"Nou...!" zei Kevin enthousiast. "Wat die allemaal heeft meegemaakt! En het is allemaal echt gebeurd!"

"Dat is niet iedereen met je eens, jongen." zei zijn grootvader.

Kevin keek hem onthutst aan. "Wat bedoelt u, opa?" vroeg hij.

'Nou, jongen. Er zijn heel veel mensen die zijn verhaal woord voor woord geloven en zelfs zijn reizen proberen na te doen. Andere mensen hebben vragen.

Als Marco Polo zo lang in China is geweest, waarom noemt hij dan de Chinese Muur niet? Die is meer dan 6000 kilometer lang en iedereen kent hem vandaag de dag.

Hij schrijft dat een bepaald volk uit melk een alcoholhoudende drank maakt, maar thee noemt hij nergens. Dat is heel opvallend omdat de Chinezen op een heel bijzondere manier thee dronken met elkaar: je kunt het bijna met bidden vergelijken of met een soort kerkdienst."

Kevin keek verontwaardigd. "Liegt Marco Polo dan?" vroeg hij opstandig.

"Ik denk niet dat Marco Polo liegt." zei zijn grootvader sussend. "Ik denk dat het boek vaak niet klopt!"

"Marco Polo heeft het toch zelf opgeschreven wat hij allemaal heeft gezien en wat hij gedaan heeft?" zei Kevin een beetje triomfantelijk.

"Nou..." zei zijn grootvader, "toen Marco Polo weer thuis kwam in Venetië, was die stad in oorlog met de stad Genua. Marco werd benoemd tot kapitein van een oorlogsschip. Tijdens een zeeslag is hij gevangen genomen. In de gevangenis in Genua zat ook een man uit de stad Pisa. Hij heette Rustichello en hij was schrijver van spannende boeken. Toen Marco begon te vertellen over zijn reizen heeft Rustichello een heleboel aantekeningen gemaakt. Hij maakte er een lekker spannend verhaal van en of het allemaal waar was, vond hij niet zo belangrijk.

Misschien heeft Marco over de Chinese Muur verteld... misschien vond Rustichello dat niet interessant: in die tijd hadden veel steden stadsmuren.

Misschien heeft Marco over de theeceremonie verteld... "Kruidenthee is voor zieke mensen tegen hun kwaaltjes!" heeft Rustichello misschien gedacht. "Een sterke drank, gemaakt van melk, is toch veel fantastischer om over te vertellen?"

Kevin knikte. Hij was al een stuk rustiger. Hierin had zijn grootvader wel gelijk.

"Weet je, jongen," ging zijn opa verder, "in die tijd was de boekdrukkunst nog niet uitgevonden! Een roman werd met de hand opgeschreven en vaak maakte men er mooie tekeningen en bladversieringen bij. Als je het boek zelf ook wilde hebben, zocht je iemand

op die het had. Daarna liet je het door een schrijver met de hand overschrijven. Zo'n schrijver maakte soms een fout en veranderde dan de hele zin om het weer een beetje kloppend te maken. Maar soms was dan de betekenis van iets helemaal verdraaid.

En wat dacht je: als een schrijver enthousiast werd maakte hij het verhaal soms nog een beetje mooier door er wat bij te verzinnen. Of hij vertaalde het verkeerd als hij het in een andere taal overschreef. Iedere volgende overschrijver nam dan de fouten van zijn voorgangers over.

Er zijn een paar van die eerste, handgeschreven boeken bewaard gebleven. Als je die vergelijkt, zie je de verschillen!"

"Maar Marco Polo vertelt ook over de Chinese keizer, Koebilai Khan. Die vond hem zó goed dat hij allerlei belangrijke opdrachten kreeg!" zei Kevin.

"Waarom wordt de naam Marco Polo in China dan nergens genoemd in de bewaard gebleven geschiedenisboeken?" zei zijn grootvader plagend.

"We weten heel veel over Koebilai Khan. Hij regeerde over een heel groot gebied met allerlei verschillende volkeren. Die hadden allemaal hun eigen taal en manier van leven. Naast de verschillende Oosterse godsdiensten had je ook al groepen Christenen en de Islam was daar toen ook in opkomst. Er dreigden steeds burgeroorlogen of opstanden van bevolkingsgroepen die het niet met de keizer eens waren.

Als Kubilai Khan iets wilde controleren, wist hij nooit wie hij nou echt kon vertrouwen!

Die Christenen waren afstammelingen van een Turks volk, de Oigoeren, die ooit met zijn grootvader Djengis Khan waren meegekomen. De keizer gaf hen vaak speciale taken en opdrachten. Ook vreemdelingen, zoals Nicolo en Maffeo Polo, de vader en oom van Marco, gaf hij vertrouwelijke opdrachten. Je hebt vast in je boek gelezen dat ze al een keer eerder, ik geloof een jaar of negen, in China zijn geweest."

Kevin knikte.

"Toen Koebilai Khan Marco Polo leerde kennen, moet hij hebben gemerkt dat Marco ook heel bruikbaar voor hem kon zijn. Marco heeft inderdaad een aantal belangrijke opdrachten voor hem uitgevoerd!

Misschien heeft Marco zelf gedacht dat hij persoonlijk vreselijk belangrijk was voor de keizer... misschien heeft Rustichello dat voor zijn verhaal een beetje boel aangedikt!

Maar weet je, jongen, ik wil Marco Polo helemaal niet omlaag halen. Hij heeft een, voor die tijd fantastische, moeilijke reis gemaakt. Hij heeft veel gezien en meegemaakt en veel belangrijk werk verricht. Genoeg om hem over te bewonderen..."

Het bleef een tijdje stil omdat Kevin alles een beetje op zich liet inwerken.

"Misschien moet je me dit later nog eens een keertje vertellen, opa, maar dan langzaam. Ik kan er in de klas een spreekbeurt over houden!" zei hij.

"Zo, klets-kousen! Zijn jullie uitgekletst?" Oma was de kamer binnengekomen.

"Kevin, volgens mij zijn je ouders uit hun werk gekomen...je moet naar huis.

Of weet je wat...bel je ouders maar of ze hier vanavond komen eten. We halen Chinees..."